

मृगचर्यामिव एनांवनचर्या अबलस्थैर्निषेवितामित्येकपदं बलवद्भिरसेवितामित्यर्थः ॥११॥१२॥ नआपन्नइतिसंबंधः ॥१३॥१४॥१५॥ अलंसमर्थान्सतः ॥१६॥१७॥ गांपृथिवी ॥१८॥१९॥ कृत्य लक्षणेकरणीयस्वरूपे ॥२०॥ कुधर्मतनोतीतिकुधर्मतत् कुधर्मबीजमित्यर्थः ॥२१॥ धर्मार्थोबलसाध्यहेमतप्रातःस्नानशत्रुजयसंगवौ ॥२२॥ धर्मार्थेनत्वर्थकामार्थं अर्थप्रयोजनं ॥२३॥२४॥ अतिवेलं

अथैनामन्ववेक्षस्वमृगचर्यामिवात्मनः ॥ दुर्बलाचरिताराजन्नबलस्थैर्निषेवितां ॥११॥ यांनकृष्णोनवीभत्सुर्नाभिमन्युर्नसृजयाः ॥ नचाहमभिनंदामि नचमाद्रीसुतावुभौ ॥१२॥ भवान्यमोधमइतिसततंव्रतकर्शितः ॥ कच्चिद्राजन्ननिर्वेदादापन्नः क्लीबजीविकां ॥१३॥ दुर्मनुष्याहिनिर्वेदमफलंस्वार्थघातकं ॥ अशक्ताः श्रियमाहर्तुमात्मनः कुर्वतेप्रियं ॥१४॥ सभवानहृष्टिमानशक्तः पश्यन्नस्मासुपौरुषं ॥ आनृशंस्यपरोराजन्नानर्थमवबुध्यसे ॥१५॥ अस्मानमीधा त्तराष्ट्राः क्षममाणानलंसतः ॥ अशक्तानिवमन्यतेतदुःखं नाहवेवधः ॥१६॥ तत्रचेद्युध्यमानानामजिह्वमनिर्वर्तिनां ॥ सर्वशोहिवधः श्रेयान्त्रेत्यलोका न्लभेमहि ॥१७॥ अथवावयमेवैतान्निहत्यभरतर्षभ ॥ आददीमहिगांसर्वातथापिश्रेयएव नः ॥१८॥ सर्वथाकार्यमेतन्नः स्वधर्ममनुतिष्ठतां ॥ कांक्षतांविपुलां कीर्त्तिवैरंप्रतिचिकीर्षतां ॥१९॥ आत्मार्ययुध्यमानानां विदितेकृत्यलक्षणे ॥ अन्यैरपि त्तेराज्ये प्रशंसैव न गर्हणा ॥२०॥ कर्षणार्थो हियो धर्मो मित्राणामात्मनस्तथा ॥ व्यसनं नाम तद्राजन्नधर्मः सकुधर्मतत् ॥२१॥ सर्वथा धर्मनित्यं तुरुरुषंधमदुर्बलं ॥ त्यजतस्तात धर्मार्थो प्रेतंदुःखसुखेयथा ॥२२॥ यस्य धर्मो हि धर्मार्थे क्लेशभाङ्गः संपंडितः ॥ न स धर्मस्य वेदार्थसूर्यस्यांधः प्रभामिव ॥२३॥ यस्य चात्मा र्थमेवार्थः स च नार्थस्य कोविदः ॥ रक्षेत भृतको रण्येयथा गास्ताहगेव सः ॥२४॥ अतिवेलं हियो र्थानेतरावनुतिष्ठति ॥ सवध्यः सर्वभूतानां ब्रह्महेव जुगुप्सितः ॥२५॥ सततं यश्च कामार्थानेतरावनुतिष्ठति ॥ मित्राणितस्य नश्यं ति धर्मार्थाभ्यां च हीयते ॥२६॥ तस्य धर्मार्थहीनस्य कामार्तेति निधनं ध्रुवं ॥ कामतोरममाणस्य मीनस्येवां भसः क्षये ॥२७॥ तस्माद् धर्मार्थयोर्नित्यं न प्रमाद्यंति पंडिताः ॥ प्रकृतिः सा हि कामस्य पावकस्यारण्यं यथा ॥२८॥ सर्वथा धर्ममूलो र्थो धर्मश्चार्थपरिग्रहः ॥ इतरेतरयोर्नितौ विद्धि मेघो दधीयथा ॥२९॥ द्रव्यार्थस्य शंसंयोगेया प्रीतिरुपजायते ॥ सकामश्चित्तसंकल्पः शरीरं नास्य दृश्यते ॥३०॥

अत्यंतं ॥२५॥ इतरौ अर्थकामौ ॥२६॥ कामतोरममाणस्य तस्य कामार्तेति निधनमिति संबंधः ॥२७॥ सा हि धर्मार्थो रूपा हि ॥२८॥ अर्थपरिग्रहः अर्थार्थमेवालंबनीयः इतरेतरयोर्नितौ धर्मार्थः प्रणीयते इर्था च धर्म इत्यर्थः मेघादुदधिपुष्टिरुदधेर्मघपूतिरिव ॥२९॥ द्रव्यस्य स्रक्चंदनादेः स्पर्शः अर्थस्य स्वर्णादेः संयोगो लामः ॥३०॥